

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne2015,

kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění zákona č. 41/2004 Sb., zákona č. 215/2004 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona č. 171/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 469/2011 Sb. a zákona č. 49/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 1 úvodní části ustanovení se za slovo „upravuje“ vkládají slova „v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie³⁶⁾“.

Poznámka pod čarou č. 36 zní:

„³⁶⁾ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem.
Nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem.“

2. V § 2 odst. 1 písmeno a) včetně poznámky pod čarou č. 37 zní:

„a) kategoriemi podpory oblasti podpory základního výzkumu³⁷⁾, aplikovaného výzkumu a inovací,

³⁷⁾ Článek 2 bod 84 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.“

3. V § 2 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „; průmyslový výzkum³⁸⁾, experimentální vývoj³⁹⁾ (dále jen „vývoj“) nebo jejich kombinace jsou součástí aplikovaného výzkumu“.

Poznámky pod čarou č. 38 a 39 znějí:

„³⁸⁾ Článek 2 bod 85 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

³⁹⁾ Článek 2 bod 86 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.“

4. V § 2 odst. 1 se písmeno c) zrušuje.

Dosavadní písmeno d) se označuje jako písmeno c).

5. V § 2 odst. 2 úvodní části ustanovení se slovo „je“ nahrazuje slovy „se rozumí“.

6. V § 2 odst. 2 písmeno d) včetně poznámky pod čarou č. 40 zní:

„d) velkou výzkumnou infrastrukturou výzkumná infrastruktura⁴⁰⁾, která je výzkumným zařízením nezbytným pro ucelenou výzkumnou a vývojovou činnost s vysokou finanční a technologickou náročností, která je schvalována vládou,

⁴⁰⁾ Článek 2 bod 91 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.“.

7. V § 2 odst. 2 se písmena e) a f) zrušují.

Dosavadní písmena g) až m) se označují jako písmena e) až k).

8. V § 2 odst. 2 písm. e) se slova „písmene k)“ nahrazují slovy „písmene i)“.

9. V § 2 odst. 2 písmeno g) včetně poznámky pod čarou č. 41 zní:

„g) projektem výzkumu, vývoje a inovací⁴¹⁾ (dále jen „projekt“) činnosti spadající do jedné nebo několika kategorií podpory, které mají splnit nedělitelný úkol přesné hospodářské, vědecké nebo technické povahy s předem jasně určenými cíli,

⁴¹⁾ Část 1.3. bod 15 písm. cc) Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).“.

10. V § 2 odst. 2 písm. i) se na konci textu bodu 2 doplňují slova „nebo ve vývoji návrhy nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb,“ a bod 3 se zrušuje.

Dosavadní bod 4 se označuje jako bod 3.

11. V § 2 odst. 2 se za písmeno i) vkládá nové písmeno j), které včetně poznámek pod čarou č. 42 až 44 zní:

„j) smluvním výzkumem⁴²⁾ výzkum prováděný jménem podniku podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁴³⁾, k jehož provádění je využívána výzkumná organizace⁴⁴⁾ nebo výzkumná infrastruktura⁴⁰⁾, přičemž podnik vlastní výsledky výzkumných činností, nese riziko neúspěchu a za obdržené služby poskytne výzkumné organizaci nebo výzkumné infrastruktuře přiměřenou odměnu,

⁴²⁾ Část 2.2. body 25 a 26 Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).

⁴³⁾ Příloha I nařízení Komise (EU) č. 651/2014.

⁴⁴⁾ Článek 2 bod 83 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.“.

Dosavadní písmena j) a k) se označují jako písmena k) a l).

12. V § 2 odst. 2 písmeno k) zní:

„k) způsobilými náklady takové náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které jsou přiděleny na konkrétní kategorie podpory a mohou být příjemcem vynaloženy na činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo v souvislosti s nimi, a to

1. osobní náklady nebo výdaje na výzkumné pracovníky, techniky a ostatní podpůrný personál v rozsahu nezbytném pro účely projektu, včetně stipendií na výzkum, vývoj a inovace podle zákona o vysokých školách³⁾,

2. náklady nebo výdaje na pořízení hmotného majetku v rozsahu a po dobu, kdy je tento

majetek využíván pro účely projektu; jestliže nejsou náklady nebo výdaje vynakládány v rámci projektu po celou dobu své životnosti, jsou za způsobilé náklady považovány pouze odpisy za dobu trvání projektu vypočítané na základě všeobecně uznávaných účetních zásad.

3. náklady nebo výdaje na pořízení nehmotného majetku, poznatky a patenty zakoupené nebo pořízené v rámci licence z vnějších zdrojů za obvyklých tržních podmínek využité výlučně pro účely projektu.

4. náklady nebo výdaje na služby, smluvní výzkum nebo na poradenské a rovnocenné služby využitě výlučně pro účely projektu.

5. doplňkové náklady nebo výdaje vzniklé v přímé časové a věcné souvislosti při řešení projektu, jejichž vynaložení přispěje k realizaci projektu.“

CELEX: 32014R0651

CELEX: 32014R0702

13. V § 3 odstavec 1 včetně poznámky pod čarou č. 45 zní:

„(1) Podporu lze poskytnout jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem, předpisy Evropské unie^{7a)} a v souladu s Rámcem pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací⁴⁵⁾, a to jako účelovou nebo institucionální podporu.

⁴⁵⁾ Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací ze dne 27. června 2014 (2014/C 198/01).“.

14. V § 3 odst. 2 písmeno d) zní:

„d) projekt velké výzkumné infrastruktury.“.

15. V § 3 odst. 3 se na konci textu písmene a) doplňují slova „, kterým se rozumí nezávislé provádění základního výzkumu³⁷⁾, aplikovaného výzkumu, veřejné šíření výsledků těchto činností na nevýlučném a nediskriminačním základě nebo transfer znalostí⁴⁶⁾, pokud se veškerý zisk z transferu znalostí znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace⁴⁴⁾“.

Poznámka pod čarou č. 46 zní:

„⁴⁶⁾ Část 1.3. bod 15. písm. v) a část 2.1.1. bod 19 písm. b) Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).“.

16. V § 3 odst. 3 písmeno d) včetně poznámky pod čarou č. 47 zní:

„d) zabezpečení veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích, dále na zadání veřejné zakázky, včetně nákladů na hodnocení a kontrolu poskytnuté podpory, zhodnocení dosažených výsledků a na zveřejnění informací o poskytnuté podpoře⁴⁷⁾, a dále na vyhodnocení podmínek pro poskytnutí podpory na specifický vysokoškolský výzkum, velkou výzkumnou infrastrukturu nebo mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, a to až do celkové výše 2,5 % prostředků poskytovatele na výzkum, vývoj a inovace v daném kalendářním roce, s výjimkou nákladů orgánů hrazených podle písmene f),

⁴⁷⁾ Článek 9 odst. 1 písm. c) a článek 30 odst. 4 nařízení Komise (EU) 651/2014.

Článek 31 odst. 4 nařízení Komise (EU) č. 702/2014.

Část 4.7. body 119 a 120 Sdělení Komise - Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).“.

17. V § 3 odst. 3 se na konci textu písmene f) doplňují slova „, jakož i věcné náklady bezprostředně spojené s činností Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako ústředního orgánu státní správy zodpovědného za výzkum a vývoj“.

18. V § 4 odst. 1 písm. e) se za slovo „velkých“ vkládá slovo „výzkumných“.

19. V § 5 odst. 2 písmeno c) včetně poznámky pod čarou č. 48 zní:

„c) kategorie podpory, vymezení způsobilých nákladů, nejvyšší povolenou intenzitu podpory a její odůvodnění, včetně zdůvodnění potřeby státního zásahu a motivačního účinku⁴⁸⁾ programu, a další povinnosti stanovené přímo použitelnými předpisy Evropské unie³⁶⁾,

⁴⁸⁾ Článek 6 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
Článek 6 nařízení Komise (EU) č. 702/2014.“.

20. V § 5 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) informaci o právním rámci veřejné podpory, podle něhož budou veřejné prostředky poskytovány.“.

21. V § 5 odst. 3 písm. b) se slovo „míru“ nahrazuje slovem „intenzitu“.

22. V § 5 odst. 5, § 7 odst. 1, § 33 odst. 2 písm. a) a v § 35 odst. 2 písm. j) se slova „Evropských společenství“ nahrazují slovy „Evropské unie“.

23. V § 5 odst. 6 se slova „programy vymezené tímto zákonem“ nahrazují slovy „veškeré výdaje podle tohoto zákona“.

24. V § 5a se za odstavec 4 vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Rada pro výzkum, vývoj a inovace předloží návrh celkové výše výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol ve smyslu odstavce 1, včetně návrhu střednědobého výhledu výdajů na výzkum, vývoj a inovace vládě vždy nejpozději do 31. května běžného roku.“

Dosavadní odstavec 5 se označuje jako odstavec 6.

25. V § 5a odst. 6 písm. d) se slovo „míry“ nahrazuje slovem „intenzity“.

26. Poznámka pod čarou č. 7a zní:

„^{7a)} Články 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie.
Například nařízení Komise (EU) č. 651/2014, nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům v platném znění, nařízení Komise (EU) č. 702/2014, nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorciím evropské výzkumné infrastruktury (ERIC).“.

27. V § 7 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena c) a d), která včetně poznámek pod čarou č. 49 a 50 znějí:

„c) právnické nebo fyzické osobě, která je podle přímo použitelného předpisu Evropské unie podnikem v obtížích⁴⁹⁾,

d) příjemci, vůči němuž byl v návaznosti na rozhodnutí Evropské komise vystaven inkasní příkaz podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁰⁾ do doby, než je jeho změnou vyloučeno další poskytování podpory.

⁴⁹⁾ Článek 2 odst. 18 nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
Článek 2 odst. 14 nařízení Komise (EU) č. 702/2014.

⁵⁰⁾ Článek 1 odst. 4 písm. a) nařízení Komise (EU) č. 651/2014.
Článek 1 odst. 5 nařízení Komise (EU) č. 702/2014.“.

28. V § 7 odst. 5 a v § 33 odst. 2 písm. b) se za slovo „velké“ vkládá slovo „výzkumné“.

29. V § 8 odst. 1 se za slova „evidenci o“ vkládá slovo „příjmech,“.

30. V § 8 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 a 5 se označují jako odstavce 3 a 4.

31. V § 9 odst. 1 úvodní část ustanovení zní:

„(1) Poskytovatel uzavře s příjemcem účelové podpory na projekt podle § 3 odst. 2 smlouvu o poskytnutí podpory, která musí mít písemnou formu. Smlouva se uzavírá na dobu řešení projektu a následující období potřebné pro vyhodnocení výsledků řešení projektu, včetně vypořádání poskytnuté podpory podle rozpočtových pravidel⁸⁾), ne však na dobu delší než 180 dnů ode dne ukončení řešení projektu. Smlouva může být prodloužena. Smlouva musí obsahovat alespoň“.

32. V § 9 odst. 1 písm. g) se za slovo „podpory“ vkládají slova „stanovená podle jednotlivých kategorií podpory uvedených v § 3 odst. 2“.

33. V § 9 odst. 3, § 14 odst. 3 a v § 17 odst. 1 se slovo „obchodního“ nahrazuje slovem „občanského“.

34. V § 9 odst. 5 větě první se slova „grantový nebo programový“ zrušují a za slovo „projekt“ se vkládají slova „podle § 3 odst. 2“.

35. V § 9 odst. 8 se slovo „subjektivity“ nahrazuje slovem „osobností“.

36. § 11 se včetně nadpisu zrušuje.

37. V § 14 odst. 3 a 4 se slova „nebo smlouvy o využití výsledků“ zrušují.

38. V § 16 se na konci textu odstavce 1 doplňují slova „výukou nebo veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě“.

39. V § 16 odst. 2 větě první se slova „vlastnické právo převést na poskytovatele“ nahrazují slovy „poskytnout poskytovateli neomezený bezplatný přístup k tomuto výsledku a nediskriminační přístup třetím stranám za tržních podmínek“ a věta druhá se zrušuje.

40. V § 16 odstavec 4 zní:

„(4) Pro využití výsledků, s výjimkou odstavců 1 a 2, platí, že

a) je-li příjemcem výzkumná organizace nebo provozovatel výzkumné infrastruktury a má-li výlučná práva k výsledku plně financovanému z veřejných prostředků, je využití výsledků možné pouze výukou, veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě nebo transferem znalostí⁴⁶⁾,

b) je-li příjemcem účelové podpory projektu podnik spolu s výzkumnou organizací nebo

provozovatelem výzkumné infrastruktury, pak

1. výsledky této spolupráce, které nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, mohou být volně šířeny a práva k výsledkům vycházejícím z činnosti výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury plně náleží těmto příjemcům, nebo
2. jakákoliv práva k výsledkům projektu, jakož i související přístupová práva, náleží všem spolupracujícím subjektům v míře odpovídající rozsahu jejich účasti na řešení projektu, nebo
3. výzkumná organizace nebo provozovatel výzkumné infrastruktury obdrží od spolupracujícího podniku náhradu odpovídající tržním cenám za práva k výsledkům projektu, která vznikla v důsledku jejich činnosti a jsou postoupena spolupracujícímu podniku, nebo k nim tento podnik získal přístupová práva.“.

41. V § 18 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena h) a i), která znějí:

„h) je právnickou nebo fyzickou osobou, která není podle přímo použitelného předpisu Evropské unie podnikem v obtížích⁴⁹⁾,

i) vůči němuž nebyl v návaznosti na rozhodnutí Evropské komise vystaven inkasní příkaz podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁰⁾.“.

42. V § 18 odst. 4 písm. b) se za slova „odstavce 2 písm. c), d), f)“ vkládají slova „, h) a i)“.

43. V § 19 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena i) a j), která znějí:

„i) vzor smlouvy o poskytnutí podpory,

j) způsob hodnocení a výběru projektů.“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

Předkládaný návrh zapracovává stěžejní pojmy a ustanovení zavedené novým nařízením Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem - General Block Exemption Regulation (dále také jen „GBER“), popř. nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem - Agricultural Block Exemption Regulation („dále také jen „ABER“).

Jedná se pouze o technické změny zapříčiněné zásadními změnami v souvisejících předpisech Evropské unie (dále jen EU“). Předmětný materiál je tedy především návrhem implementačního předpisu, u něhož není dána možnost diskrece a současně nejde nad rámec požadavků práva EU. Ačkoli v tomto případě není předkladatel s odkazem na bod 3.8 písm. h) Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace povinen provést zpracování RIA podle Obecných zásad, bylo toto zhodnocení dopadů předpokládaných změn, včetně výběru a vyhodnocení variant nejvhodnějšího řešení, provedeno, a to s ohledem na potřebu posoudit adekvátnost a nezbytnost takové úpravy ve světle přímo aplikovatelných evropských pravidel pro slučitelnost státní či veřejné podpory.

A) Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

Shrnutí závěrečné zprávy RIA (zpracované podle Přílohy č. 3 Obecných zásad)

1. Základní identifikační údaje

Název návrhu zákona: Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: RVVI / MPR	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozvedte
Implementace práva EU: <i>Ano</i> ; (pokud zvolíte <i>Ano</i>): formální promítnutí Nařízení Komise 2014/651/EU a 2014/702/EU do vnitrostátního právního předpisu - uveďte termín stanovený pro implementaci: <i>01.01.2015 (pro režimy podpor)</i> - uveďte, zda jde návrh nad rámec požadavků stanovených předpisem EU?: <i>Ne</i>	
2. Cíl návrhu zákona	
Dosažení souladu s unijním právem změnou české legislativy v těch částech zákona, které se v důsledku přímé aplikovatelnosti odlišných definic základních pojmů obsažených v GBER de facto „zneplatňují“. Přestože je GBER přímo použitelné a reprodukce jeho obsahu do vnitrostátního právního aktu není a priori žádoucí (34/73 Variola), existují výjimky z tohoto pravidla, a to v zájmu jednodlosti a srozumitelnosti, pokud je nařízení příliš obecné, nebo jedná-li se o rámcové nařízení, které samo předpokládá vydání národního prováděcího předpisu. Soudní dvůr EU převzetí části nařízení připustil např. v rozsudku <i>C-272/83 Komise v. Itálie</i> , popřípadě v rozsudku <i>C-50/76 Amsterdam Bulb BV</i> . Předkladatel proto v zájmu lepší aplikovatelnosti, srozumitelnosti a jednoznačnosti	

modernizovaných pravidel veřejné podpory navrhuje sjednocení vnitrostátní a evropské legislativy v podobě předkládaného návrhu. Cílem návrhu je předejít z hlediska principu přímého účinku (použitelnosti) práva EU případným kolizím přímo použitelné normy práva EU s normou národní. Dalšími cíli předkládaného návrhu jsou dílčí úpravy zákona v částech, které je vhodné zpřesnit či sladit se skutečností (§ 5 odst. 6, změny související s rekodifikací soukromého práva či s přijetím Lisabonské smlouvy), v praxi se ukázaly jako nadbytečné či absurdní (zrušení § 11), nebo se jedná o změny potřebné z důvodu absence explicitní úpravy (§ 3 odst. 3 písm. f), § 5a odst. 5)
3. Agregované dopady návrhu zákona
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ne
3.2 Dopady na podnikatelské subjekty: Ne
3.3 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje) Ne
3.4 Sociální dopady: Ne
3.5 Dopady na životní prostředí: Ne

1. Důvod předložení a cíle

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů

1.2 Definice problému

Dne 1. července 2014 nabyla účinnosti nová evropská právní úprava podmínek pro poskytování státní podpory pro výzkum, vývoj a inovace (dále též jen jako „VaVal“). GBER má sice přímou aplikovatelnost ve všech členských státech EU, avšak odborná praxe se opakovaně dožaduje promítnutí těchto pravidel do národní legislativy stejně, jako tomu bylo při předchozí evropské právní úpravě [nařízení komise (ES) č. 800/2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách) a vysvětlující Sdělení Komise: Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01)].

Současně od 1. července 2014 nabyly účinnosti nový Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „Rámec“) publikovaný v Úředním věstníku EU jako Sdělení Komise – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (Úř. věst. 2014/C 198/01), které nahrazuje dosavadní Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01). Tento dokument sice není pro členské státy přímo aplikovatelným právním předpisem, ale představuje pro ně minimálně stejně důležitý pohled Evropské komise na problematiku posuzování slučitelnosti veřejné podpory nejen ve výzkumu a vývoji s vnitřním trhem. Zároveň členské země vyzývá, aby v souladu s čl. 108 odst. 1 Smlouvy o fungování EU v případě potřeby provedly změny ke sladění svých stávajících režimů podpory v oblasti VaVal s tímto Rámcem nejpozději do 1. ledna 2015 a dále, aby udělily svůj výslovný a bezpodmínečný souhlas s příslušnými

navrženými opatřeními. Evropská komise (dále též jen jako „Komise“) v tomto dokumentu předem deklaruje podrobná pravidla, podle kterých slučitelnost veřejných podpor hodnotí.

Souběžně tak nyní platí dvě právní úpravy (evropská a národní), z nichž jedna – GBER/ABER - významným způsobem zasahuje do druhé - zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podpoře výzkumu a vývoje“). Díky tomu se některá jinak upravená ustanovení národní legislativy dostávají do kolize s úpravou v GBER/ABER, čímž dochází k situaci, kdy taková kolidující ustanovení zákona o podpoře výzkumu a vývoje nelze nadále v jejich stávajícím znění uplatňovat. Evropské právo má přednost před vnitrostátními právními předpisy, což znamená, že v případě, že se vnitrostátní právní předpis dostane do rozporu s evropským předpisem, musí orgány členského státu uplatnit ustanovení evropské. Vnitrostátní právní předpisy se tímto sice nezrušují, ani neodvolávají, ale jejich závaznost je fakticky pozastavena, což významným způsobem ztěžuje využívání národního právního předpisu v každodenní praxi, a to jak na straně poskytovatelů podpory, tak na straně příjemců podpory.

Navržené změny zákona o podpoře výzkumu a vývoje jsou proto nezbytné pro dosažení vyšší přehlednosti právní úpravy, snadnější (komfortnější) aplikovatelnosti i zajištění její interpretační jednoznačnosti.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Současný zákon o podpoře výzkumu a vývoje nabyl účinnosti k 1. červenci 2002. V průběhu účinnosti byl zákon několikrát novelizován, a to i z důvodu dosažení souladu s pravidly pro poskytování veřejné podpory na VaVal. Evropská právní úprava však byla nyní změněna a od 1. července 2014 platí nová pravidla pro státní podporu VaVal. Tato nová evropská úprava se významným způsobem dotýká platného znění zákona o podpoře výzkumu a vývoje v zavedených pojmech, na které jsou navázány další nástroje a procesy při poskytování veřejné podpory na VaVal.

Především se tedy mění základní terminologie, ze které zákon o podpoře výzkumu a vývoje vychází. Jde např. o zavedení definice pojmu průmyslový výzkum, změnu pojmů aplikovaný výzkum a experimentální vývoj. Zavádí se zcela nově pravidla pro investice do výzkumných infrastruktur. Výrazně odlišná je definice výzkumných organizací, která sama podstatným způsobem ovlivní činnost vysokých škol (veřejných i soukromých), ústavů AV ČR a dalších výzkumných organizací v České republice. Mění se také prahové hodnoty oznamovacích povinností, podmínky pro kumulaci veřejných prostředků z více zdrojů a pro doložení motivačního účinku, způsob stanovení intenzity podpory a vymezení způsobilých nákladů. Nařízení rovněž stanovují podmínky pro poskytnutí státní podpory na výzkum, vývoj a inovace, ale procesní stránku ponechávají na členských státech.

Tyto změny vnášejí do zažité praxe určitou interpretační nejistotu a ztěžují praktické používání zákona, neboť pojmy a podmínky nejsou v souladu se zákonem stanovenými postupy, případně na některé instituty neexistují procesní postupy.

Návazně na tyto změny se projevila potřeba vyjasnit některé dílčí, zákonem dosud výslovně neupravené otázky (například otázku podpory infrastruktury) a zjednodušit či zpřesnit některé postupy prováděné podle tohoto zákona (irelevantní povinnost uzavření smlouvy o využití výsledků i v případě, kdy výsledky ještě nemohou být duševně chráněny, stanovení termínu pro Radu při předkládání návrhu výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol vládě, doplnění Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy do výčtu orgánů státní správy, jejichž náklady spojené se zabezpečením jejich činností jakožto ústředních a jiných správních úřadů

odpovědných za výzkum a vývoj v oblasti svých působností lze hradit z prostředků institucionální podpory).

V neposlední řadě nebyly dosud v zákoně o podpoře výzkumu a vývoje promítnuty změny související s ratifikací Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství a rovněž změny související s rekonstrukcí soukromého práva.

Předmětu návrhu se mimo GBER a ABER dále týkají přímo či nepřímo také:

- nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC),
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006,
- související předpisy pro jednotlivé fondy, jako je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006. Dalším významným předpisem pro oblast VaVal je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES,
- Sdělení Komise – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01),
- nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků 92 a 93 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory a Nařízení Rady (EU) č. 733/2013 ze dne 22. července 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 994/98 o použití článků 92 a 93 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory,
- pro účely možné kumulace podpor rovněž předpisy k podporám malého rozsahu, tj. nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis, nařízení Komise (EU) č. 1408/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví zemědělství, nařízení Komise (EU) č. 717/2014 ze dne 27. června 2014 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis v odvětví rybolovu a akvakultury.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Dotčenými subjekty jsou zejména

- poskytovatelé podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků (ústřední a jiné správní úřady odpovědné za výzkum a vývoj, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky, Technologická agentura České republiky, územní samosprávné celky)
- uchazeči o podporu,
- příjemci podpory,

- Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“).

1.5 Popis cílového stavu

Cílem tohoto návrhu je provedení dílčích změn zákona, které povedou k vytvoření právního předpisu s jednoznačnou interpretací, která bude pro odbornou veřejnost (výzkumné organizace, vysoké školy i soukromé subjekty zabývající se VaVal) jednoduše použitelná. Návrhem by měly být odstraněny interpretační nejasnosti pramenící z rozdílů nové evropské a stávající národní právní úpravy. Cílem je tak rovněž předejít případným kolizním střetům přímo použitelné evropské úpravy s odlišnou úpravou národní. Dále dojde k odstranění nadbytečných ustanovení, která se v praxi ukázala jako absurdní či duplicitní, k zpřesnění některých ustanovení pro účely řádného procesu při předkládání návrhu výdajů na VaVal nebo vymezení vztahu zákona o podpoře výzkumu a vývoje a rozpočtových pravidel. Materiál také zahrnuje úpravy vyplývající z rekodifikace soukromého práva a z institucionální reformy Evropských společenství v důsledku přijetí Lisabonské smlouvy.

1.6 Zhodnocení rizika

V případě legislativní nečinnosti bude i nadále přetrvávat stav popsany v části 1.3 důvodové zprávy – v zákoně zejména zůstanou obsaženy možné interpretační nejasnosti a v praxi již neúčinné definice a ustanovení. Tato rizika nejsou zásadního charakteru, aby vylučovala používání zákona ve stávajícím znění, na druhé straně zejména části týkající se institucionální podpory výzkumných organizací a účelové podpory aplikovaného výzkumu bude trpět určitou interpretační nejasností a případnými administrativními bariérami. Vzhledem k tomu, že podpora VaVal je poskytována z deseti rozpočtových kapitol, je významné i riziko odlišné interpretace jednotlivých poskytovatelů u systémově stejných problémů. Navržená změna snižuje riziko nesprávného užití poskytované podpory a zvyšuje jistotu nejen příjemců, ale i poskytovatelů účelové a institucionální podpory.

2. Návrh variant řešení

Varianta 0

Zachovává se stávající stav popsany v části 1.3, což znamená souběh dvou právních úprav. Bude tedy platit GBER jako právní předpis přímo aplikovatelný ve všech členských státech EU a stávající zákon o podpoře výzkumu a vývoje bude bez rozporu a odlišných výkladů platit jen v těch částech, které nejsou GBER dotčeny. Právě tato skutečnost bude zdrojem právní nejistoty a interpretačních nejasností.

Varianta I

Navrhovaná varianta I spočívá v přijetí návrhu zákona, kterým se mění zákon o podpoře výzkumu a vývoje v rozsahu nezbytně nutném pro adaptaci s novými evropskými pravidly pro poskytování státní podpory na VaVal a zabránění případným kolizím z hlediska principu přímého účinku (použitelnosti) práva EU.

Přijetí navrhované varianty povede k zpřehlednění a sjednocení užívaných pojmů pro účely poskytování podpory ve VaVal a tím odstranění případných interpretačních problémů.

Navrhovaný rozsah neumožňuje provést žádné další změny, např. změny působnosti ústředních správních úřadů v oblasti VaVal, systémové změny ve způsobu účelového i institucionálního financování vědy a výzkumu a jiné zásadní zásahy do stávající struktury financování VaVal.

K tomu bude zapotřebí zcela nový zákon, jehož vypracování je uloženo dokumentem „Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020“ schválené usnesením vlády ze dne 24. dubna 2013 č. 294.

Protože však všechny předcházející pokusy připravit komplexní změnu zákona, které probíhaly v minulém roce, skončily neúspěchem, neboť nikdy nedošlo ke shodě nad rozsahem potřebných změn, a protože potřeba zohlednění modernizovaných evropských pravidel do národní úpravy poskytování účelové podpory na VaVal nesnese dalšího odkladu, zaměřuje se tato předkládaná novela zákona o podpoře výzkumu a vývoje pouze na dosažení souladu s evropskou právní úpravou a další změny záměrně zcela pomíjí. Jedinou výjimku tvoří zrušení § 11 upravující povinnost uzavření smlouvy o využití výsledků, jejíž stanovení bylo od počátku vnímáno všemi dotčenými subjekty jako nesprávné, v praxi často obstrukční či vedoucí k absurdním situacím. Jeho vypuštění bez náhrady přispěje k odstranění určité administrativní zátěže kladené na příjemce i poskytovatele a umožní jistou míru flexibility při rozhodování o vlastnických právech k výsledkům a využití výsledků projektu. Přitom však nebude umožněna úplná libovůle, neboť novelizované ust. § 16 upravuje práva k výsledkům a jejich využití dle podmínek a požadavků evropských předpisů.

Do navrhované novely nebyly promítnuty zahraniční zkušenosti, neboť jde o promítnutí nových evropských předpisů, účinných od 1. července 2014. Vedle toho u každé země jde vždy o určitý systém, jehož jednotlivé části jsou vzájemně provázány a bývají, jako např. ve slovenské úpravě, doplněny soustavou podzákoných právních předpisů (výnosy/vyhlášky věcně příslušného ministerstva). Některé další státy mají upravenou oblast VaVal různými právními předpisy a tyto oblasti navíc podléhají různým ústředním správním úřadům. Změny v tomto rozsahu již nelze novelou provést a nesouvisí se změnami evropských předpisů.

Varianta II

Varianta II spočívá v přijetí zcela nového právního předpisu komplexně revidujícího proces a způsob poskytování veřejné podpory na VaVal v souladu s modernizovanými evropskými předpisy. Tím by bylo možné reagovat nejen na změnu pravidel pro poskytování státní podpory VaVal, ale vytvořit zcela nový systém financování vědy a výzkumu. Taková změna, vytvořená formou nového právního předpisu, však vyžaduje komplexní a především konsensuální základní strategickou koncepci napříč celou možnou úpravou podpory vědy a výzkumu.

Ve světle požadavků, které jsou na úpravu této oblasti kladeny, však nepovažuje předkladatel tuto variantu za aktuálně vhodnou, neboť kvalitní řešení nové úpravy poskytování podpory na VaVal si vyžádá delší časové období nejen pro samotné zpracování, ale především pro nezbytnou diskusi se všemi dotčenými subjekty, včetně odborné veřejnosti. Z toho důvodu nebyla tato varianta analyzována z hlediska níže uvedených nákladů a přínosů, neboť varianty navrhovaného řešení budou představeny ve věcném záměru nového zákona, který by měl řešit také otázku v tomto návrhu neimplementovaných nástrojů, které Komise považuje za slučitelné s pravidly vnitřního trhu. Jde např. o studii proveditelnosti, předobchodní zadávání veřejných zakázek, podporu určenou inovačním klastrům (článek 27 GBER), podporu na inovace určenou malým a středním podnikům (článek 28 GBER), podporu na inovace postupů a organizační inovace (článek 29 GBER). Protože zákon ve stávajícím znění o těchto institutech téměř nepojednává, jejich zavedení by znamenalo jeho úplně přepracování a významné rozšíření i o úpravu procesů souvisejících s těmito novými nástroji jakož i zavedení dalších základních pojmů dosud v zákoně neupravených. Obdobně lze konstatovat také u vymezení hospodářských a nehopodářských činností, které jsou definovány pouze v Rámci a od kterých se odvíjí např. status výzkumné organizace, intenzita podpory, resp. dle kterých je obecně Komisí posuzována samotná

slučitelnost veřejné podpory. Tato problematika tak bude rovněž předmětem diskusí a analýz při přípravě nového právního předpisu pro oblast podpory VaVal.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Setrvání u stávající varianty, tj. varianty 0, nebude mít žádné finanční dopady na úrovni státního rozpočtu, avšak bude zejména na počátku vyžadovat u příjemců i u poskytovatelů další náklady z důvodu interpretace nového legislativního stavu.

Přijetí varianty I rovněž nepřinese dopady na výdaje státního rozpočtu na VaVal jako celku, ani u příjemců či poskytovatelů. GBER/ABER a nový Rámec státní podpory výzkumu, vývoje a inovací platí a jejich implementace do zákona o podpoře výzkumu a vývoje již nemůže žádné další náklady vyvolat.

U varianty II lze určité náklady předpokládat, avšak ty se odvíjejí od nastavení nového systému financování VaVal, který bude předkladatelem analyzován v rámci prací na novém zákoně ve fázi tezí a věcného záměru zákona o podpoře VaVal.

Návrh nemá dopad na jiné veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí, sociální oblast, na životní prostředí ani na rovné postavení mužů a žen. Podnikatelské sféře nepřinese návrh žádné finanční úspory, avšak, jak již bylo uvedeno výše, bude znamenat významné zvýšení právní jistoty při využívání státní podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Zejména menší subjekty nemají dostatečné finanční prostředky pro splnění nových právních požadavků, a proto se často o účelovou podporu ani neucházejí.

3.2 Náklady

V souvislosti s GBER/ABER vzniknou u poskytovatelů náklady na úpravy jejich vlastních programových aplikací využívaných pro správu projektů VaVal, pro přijímání a hodnocení návrhů projektů a pro podporu činnosti odborných poradních orgánů. Podobně bude nutné upravit i Informační systém výzkumu, vývoje a inovací. Protože uvedené náklady vzniknou bez ohledu na variantu 0 nebo variantu 1, nebyly tyto náklady dále kvantifikovány. Dle *Impact Assessment Accompanying the document Communication from the Commission Framework for state aid for research and development and innovation* umožní revidovaná pravidla vyhnout se nadměrné administrativní zátěži při jinak povinné notifikaci jednotlivých podpor u Evropské komise. Současně se při aplikaci revidovaných pravidel očekává, že dojde k posílení činností v oblasti VaVal a hospodářské soutěže na vnitřním trhu, motivování podniků ke vstupu na trh a k zavádění inovací, jakož i ke zvýšení produktivity a konkurenceschopnosti v globálním měřítku.

3.3 Přínosy

Přínosem předkládaného materiálu je zejména nastavení jednotnosti a srozumitelnosti úpravy financování VaVal v rámci jednoho dokumentu tak, aby poskytovatelé a zejména příjemci nebyli nuceni používat minimálně dva až tři odlišné dokumenty, podrobovat je srovnávání ve smyslu jejich použitelnosti a následně se rozhodovat, která pravidla a definice lze v jejich konkrétním případě aplikovat a která nikoli. Předkládaná novela sleduje stejný smysl a cíl jako modernizovaná pravidla EU pro státní podporu VaVal, tj. zajistit právní jistotu, rovnost a transparentnost při posuzování slučitelnosti státních podpor členských států s vnitřním trhem, a to prostřednictvím jasných a předvídatelných pravidel potřebných k provedení nezbytných investic do oblasti VaVal.

Nastavení systému, dle kterého více opatření bude osvobozeno od oznamovací povinnosti, navíc přispěje ke zjednodušení a snížení administrativní zátěže.

3.4 Vyhodnocení variant

Za nejvhodnější se dle předkladatele jeví varianta I, tj. minimalistická novelizace implementující úpravu z přímo použitelného GBER, příp. ABER spolu s dílčími technickými úpravami k odstranění redundantních ustanovení či naopak doplnění chybějících systémových ustanovení.

4. Návrh řešení

4.1 Stanovená pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Za nejvhodnější řešení se považuje varianta I - přijetí návrhu zákona, kterým se mění zákon o podpoře výzkumu a vývoje v rozsahu nezbytně nutném pro adaptaci s novými evropskými pravidly pro poskytování státní podpory na VaVal.

Řešení varianty II, bude možné zapracovat právě formou případného nového právního předpisu, jehož vypracování je uloženo dokumentem „Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020“ schválené usnesením vlády ze dne 24. dubna 2013 č. 294. Tento nový právní předpis bude samozřejmě reagovat rovněž na platné znění GBER, popř. ABER. Dosažení nezbytného konsensu nad novým systémem státní podpory VaVal a zejména nad rozsahem dosud fakticky chybějící podpory inovací si však vyžádá značné množství času. Z toho důvodu se předkladatel kloní k přijetí varianty I, která dotčeným subjektům a zejména příjemcům pomůže překonat právní mezidobí od přijetí nových pravidel EU do nabytí účinnosti zcela nového zákona, který nahradí stávající zákon o podpoře výzkumu a vývoje.

V návaznosti na tento návrh bude tedy následně přistoupeno k zpracování zcela nového zákona se zaměřením na komplexnější koncepční změny v oblasti podpory VaVal, včetně zavedení také dalších nástrojů, které Komise považuje za slučitelné s pravidly vnitřního trhu.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Za implementaci a vynucování aktualizované právní úpravy budou odpovědné ústřední a jiné správní úřady odpovědné za výzkum a vývoj v oblasti svých působností. Těmito institucemi jsou kromě Rady také Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo průmyslu a obchodu, a dále pak Ministerstvo kultury, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Akademie věd České republiky, Grantová agentura České republiky a Technologická agentura České republiky.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je zodpovědné za implementaci všech částí týkajících se mezinárodní spolupráce (případně ve spolupráci s Ministerstvem obrany a Ministerstvem vnitra) a výzkumných infrastruktur. Všechna ministerstva a obou agentur se týkají změny administrativy spojené s veřejnými soutěžemi ve výzkumu, vývoji a inovacích. Tyto změny se netýkají Rady, neboť ta není poskytovatelem ani účelové ani institucionální podpory.

Na straně příjemců podpory výzkumu, vývoje a inovací se navrhované změny administrativy veřejných soutěží a mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích dotkne pozitivním způsobem všech subjektů ucházejících se o účelovou podporu.

Navrhovaná úprava nepřinese vznik žádných nových institucí.

6. Přezkum účinnosti regulace

Přezkum účinnosti nové právní úpravy budou v praxi průběžně provádět ústřední a jiné správní úřady odpovědné za výzkum a vývoj v oblasti svých působností.

Kontrola příjemců probíhá ze strany jednotlivých poskytovatelů, kteří jsou odpovědní za soulad svých programů na podporu VaVal se zákonem i přímo použitelnými předpisy EU, jakož i za řádné poskytování podpory v rámci těchto programů na konkrétní programové či grantové projekty, provádějí kontrolu plnění smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory, čerpání účelové podpory, hodnocení a kontrolu průběhu řešení a plnění cílů programových či grantových projektů a kontrolu jimi dosažených výsledků.

Všechny programy, případně jejich zásadní změny, schvaluje vláda, přičemž před jejich schválením se k nim vyjadřuje formou stanoviska či doporučení Rada. Rada dále v souladu s § 35 odst. 2 zákona o podpoře výzkumu a vývoje zabezpečuje přípravu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „NP VaVal“) ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a v souladu s mezinárodními smlouvami, zajišťuje přípravu Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací a výsledků ukončených programů, včetně samotného hodnocení výsledků výzkumných organizací a výsledků ukončených programů podle této Metodiky schvalované vládou. Dále je zodpovědná např. za zpracování pravidelných ročních analýz, hodnocení stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím, které předkládá vládě, plní úlohu správce a provozovatele informačního systému VaVal podle § 30 zákona o podpoře výzkumu a vývoje a schvaluje provozní řád tohoto informačního systému, pomocí kterého je zajišťováno transparentní shromažďování, zpracovávání, poskytování a využívání údajů o výzkumu, vývoji a inovacích podporovaných z veřejných prostředků a dalších údajů za podmínek stanovených zákonem.

V rámci Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020 byla přijata konkrétní opatření k implementaci jednotlivých cílů stanovených v aktualizované NP VaVal s ustanovením příslušného gestora daného opatření, včetně termínu plnění. V rámci hodnocení VaVal byla stanovena např. opatření spočívající v zavedení nové metodiky hodnocení výzkumných organizací a jejich výsledků, v zavedení nové metodiky přípravy a hodnocení programů účelové podpory VaVal, které bude zahrnovat ex-ante, průběžné i ex-post hodnocení (výstupů, výsledků a dopadů), dále opatření spočívající v průběžném monitorování a vyhodnocování všech strategií a politik VaVal připravených na národní, regionální i rezortní úrovni (včetně vyhodnocení jejich dopadů) a pravidelném provádění komplexního hodnocení celého systému VaVal, za která zodpovídá Rada ve spolupráci s poskytovateli podpory, případně dalšími určenými odpovědnými správními úřady. Za zmínku rovněž stojí opatření „Provádět důsledné hodnocení poskytovatelů podpory VaVal zaměřené na efektivitu vynakládaných prostředků“, jehož provádění je nastaveno od r. 2014 a dále vždy každoročně Radou ve spolupráci s příslušnými poskytovateli a dalšími správními úřady odpovědnými za VaVal v oblasti svých působností.

Kontrola řádného uplatňování pravidel probíhá rovněž na úrovni Evropské komise. Konkrétně Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž (DG Competition) průběžně sleduje využívání státních podpor na VaVal k posouzení jejich vlivů na vnitřní trh a hospodářskou soutěž a vyhodnocuje, zda jsou nutné další úpravy těchto pravidel. Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž bude také provádět hodnocení ex-post nových pravidel s ohledem na jejich případné revize pro období po roce 2020, se zapojením členských států a jiných zúčastněných stran. Revidovaná pravidla EU pro státní podporu stanoví v čl. 9 GBER/ABER obecnou povinnost transparentnosti,

podle kterého budou členské státy povinny zveřejňovat informace o poskytnutých podporách, konkrétních opatřeních podpor aj. souhrnné informace dle článku 11 GBER / 12 ABER a přílohy III GBER/ABER.

7. Konzultace a zdroje dat

Návrh zákona byl konzultován s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvem průmyslu a obchodu jakožto spolugestory za plnění opatření č. 12 Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020 a s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

A) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Předkládaný návrh není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, se závazky České republiky podle čl. 10 Ústavy ani s dalšími mezinárodními smlouvami. Návrh rovněž není v rozporu s právem EU. Příslušné předpisy Evropských společenství, jsou v návrhu zohledněny, popřípadě zpracovány.

Z hlediska relevantní právní úpravy v právu EU se předmět návrhu týká:

- nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem,
- nařízení Komise (EU) č. 702/2014 ze dne 25. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie prohlašují určité kategorie podpory v odvětvích zemědělství a lesnictví a ve venkovských oblastech za slučitelné s vnitřním trhem.
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1291/2013 ze dne 11. prosince 2013, kterým se zavádí Horizont 2020 – rámcový program pro výzkum a inovace (2014–2020) a zrušuje rozhodnutí č. 1982/2006/ES,
- nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC).

Z pramenů práva „soft law“ je ve vztahu k návrhu významný Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01).

Předmětným návrhem zákona se český právní řád adaptuje zejména na výše uvedená nařízení Komise (EU) č. 651/2014 a č. 702/2014.

Lze tedy konstatovat, že návrh je plně slučitelný s právem EU. Navrhovaná právní úprava není v rozporu s přijatými mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

B) Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Navrhovaná úprava nemá žádné dopady na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Nová právní úprava rovněž nepředpokládá negativní sociální dopady, dopady na životní prostředí, ani dopady z hlediska zákazu diskriminace. Na podnikatelské prostředí České republiky se taktéž žádný negativní hospodářský a finanční dopad nepředpokládá. Nepředpokládají se ani jiné negativní dopady.

C) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaný materiál nemění nic na standardech ochrany soukromí a osobních údajů a sám o sobě tak nevyvolává žádné dopady na ochranu soukromí či osobních údajů.

D) Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Předkládaný materiál představuje pouze technické úpravy a přizpůsobení terminologie a definic základních pojmů upravených v GBER, resp. v ABER. S ohledem na charakter navrhovaných změn se nepředpokládají žádná korupční rizika. Úprava má naopak přispět k zabránění dvojímu výkladu a problémům při aplikaci dvou různých úprav s přímým účinkem.

Předmětný návrh nerozšiřuje kompetence orgánů veřejné správy oproti platné právní úpravě a je tak svým rozsahem přiměřený množině vztahů, které upravuje.

V rámci zhodnocení korupčních rizik lze konstatovat, že navrhovaný zákon pouze přizpůsobuje národní legislativu novým pravidlům EU v podobě sjednocení definic základních pojmů a institutů užívaných v oblasti VaVal převážně formou odkazu na příslušná ustanovení nařízení Komise.

Obecné podmínky pro uplatňování přímo účinného GBER/ABER by měly být dle Komise stanoveny na základě souboru společných zásad, které zajišťují, aby podpora sloužila společnému zájmu, měla jednoznačný motivační účinek, byla vhodná a přiměřená, byla poskytována zcela transparentně, podléhala kontrolnímu mechanismu a pravidelnému hodnocení a neměla negativní vliv na podmínky obchodu v rozsahu, který odporuje společnému zájmu.

Evropskými předpisy a doporučeními byly určeny a vymezeny společné zásady, které Komise při posuzování slučitelnosti uplatňuje u všech opatření podpory. Jedná se o kritéria vymezená v odstavci 36 Rámce, kterými se musí řídit rovněž všichni poskytovatelé podpory:

- a) *příspěvek k dosažení jasně vymezeného cíle společného zájmu: opatření státní podpory musí být zaměřeno na cíl společného zájmu v souladu s čl. 107 odst. 3 Smlouvy (oddíl 4.1);*

- b) *potřeba státního zásahu: opatření státní podpory se musí zaměřovat na situace, v nichž může podpora přinést podstatné zlepšení, jež trh sám není schopen zajistit, například tím, že napraví selhání trhu či vyřeší problém týkající se rovných podmínek nebo soudržnosti (oddíl 4.2);*
- c) *vhodnost opatření podpory: navrhovaná podpora musí představovat vhodný politický nástroj k dosažení cíle společného zájmu (oddíl 4.3);*
- d) *motivační účinek: podpora musí změnit chování dotčeného podniku(ů) tak, aby se zabýval dalšími činnostmi, které by bez podpory nevykonával nebo které by vykonával v omezeném rozsahu, jiným způsobem či na jiném místě (oddíl 4.4);*
- e) *přiměřenost podpory (podpora omezená na minimum): výše a intenzita podpory musí být omezena na nezbytné minimum, které dotčený podnik(y) přiměje k dalším investicím nebo činnostem (oddíl 4.5);*
- f) *zabránění nepřipustným negativním účinkům na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy: negativní účinky podpory musí být dostatečně omezené, tak aby byl celkový výsledek opatření pozitivní (oddíl 4.6);*
- g) *transparentnost podpory: členské státy, Komise, hospodářské subjekty a veřejnost musí mít snadný přístup ke všem relevantním dokumentům a příslušným informacím o podpoře poskytnuté podle těchto dokumentů (oddíl 4.7).*

Podpora, která splňuje všechny podmínky stanovené v GBER/ABER, a to jak obecné podmínky, tak i zvláštní podmínky vztahující se na příslušné kategorie podpory, je vyňata z oznamovací povinnosti stanovené v čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU. Státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU, na kterou se GBER/ABER nevztahuje, podléhá i nadále oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování EU. Členské státy však mají možnost nad rámec svých notifikačních povinností oznámit poskytnutí podpory, jejíž cíle odpovídají cílům, na něž se vztahuje GBER/ABER.

Velké režimy státní podpory, jejichž průměrný roční rozpočet překračuje prahovou hodnotu odvozenou od určité absolutní částky, jsou předmětem hodnocení státní podpory, při kterém by mělo být ověřeno, zda byly naplněny předpoklady a podmínky slučitelnosti režimu, jakož i účinnost opatření podpory podle obecných i specifických cílů. K zajištění rovného zacházení bude toto hodnocení státní podpory prováděno na základě plánu hodnocení schváleného Komisí.

II. Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1. - § 1

Vzhledem k tomu, že je touto novelou prováděno přizpůsobení právního řádu přímo použitelným předpisům EU, je tato skutečnost uvedena v souladu s Legislativními pravidly vlády na začátku úvodního ustanovení. Současně se zavádí nová poznámka pod čarou odkazující na tyto příslušné přímo použitelné předpisy EU, tj. GBER a ABER.

K bodům 2. až 12. - § 2 odst. 1 a 2

Z důvodu podstatných změn v evropské terminologii pro oblast VaVal dochází v zákoně k úpravě některých vymezených pojmů, zavedení nových definic pojmů „kategorie podpory“ a „smluvní výzkum“ a vypuštění ze zákonné úpravy těch definic pojmů, které vyplývají z přímo použitelných nařízení a jejichž doslovné přejímání do vnitrostátních předpisů není žádoucí, neboť by se jednalo v zásadě o zakázanou recepci přímo použitelného předpisu EU. Převzetí doslovného znění z přímo použitelných předpisů EU se ukázalo jako nevhodné nejen pro obecný zákaz transformace nařízení do práva členských států, ale i např. pro odlišné legislativní zvyklosti na evropské a národní úrovni, kdy definice v evropských předpisech bývají nezřídka značně kazuistické nebo obsahují či odkazují na další pojmy, které by zavedením do vnitrostátní novely vyžadovaly opět bližší specifikaci. To se týká i ve GBER/ABER často používaného negativního či jiného demonstrativního a postupně rozvíjícího vymezení.

V souladu s modernizovanými evropskými předpisy a pravidly poskytování veřejné podpory se mění zejména definice základních kategorií podpory výzkumu a vývoje (základní výzkum, aplikovaný výzkum, průmyslový výzkum, experimentální vývoj). Komise považuje za užitečné zachovat různé kategorie činností v oblasti VaVal bez ohledu na skutečnost, že se tyto činnosti mohou řídit spíše interaktivním modelem než modelem lineárním. Vzhledem k tomu, že je v zákoně na základní kategorie podpory odkazováno, byl tento pojem zaveden mezi pojmy pro účely zákona hned v **§ 2 odst. 1 písm. a)**. Současně byly vypuštěny definice pro základní výzkum, experimentální vývoj, výzkumnou organizaci a infrastrukturu, které platí přímo z nařízení a u nichž je dále v textu zákona proveden pouze odkaz na příslušné ustanovení v GBER. Důvodem je skutečnost, že vymezení jednotlivých pojmů u výše uvedených kategorií podpory (oblastí výzkumu) se v lepším případě obsahově překrývají, v horším případě kolidují, resp. obsahují nová pravidla. Vzhledem k nevhodnosti přejímání doslovného znění definic z nařízení Komise tak dochází z důvodu přehlednosti, zajištění uživatelské conformity i právní jistoty ve většině těchto případů pouze k provedení odkazů u příslušných pojmů v textu zákona na konkrétní ustanovení GBER či ABER v poznámce pod čarou tak, aby bylo adresátům normy usnadněno případné vyhledávání příslušné přímo použitelné definice v nařízení EU, které obsahuje množství jiných a pro oblast VaVal nerelevantních definic či ustanovení.

Za dosavadní pojem „aplikovaný výzkum“ se nyní dle modernizovaných evropských pravidel považuje nejen stávající věcné vymezení pojmu, ale i tzv. „průmyslový výzkum“, který obsahově kopíruje věcné vymezení aplikovaného výzkumu v předešlém Rámcí Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01)¹, dále se pod aplikovaný výzkum podřazuje „experimentální vývoj“ nebo kombinace průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje.

¹ V předešlém nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008 se však pojem aplikovaný již v oficiálním (úředním) překladu tohoto nařízení neužívá, ale je opět ponechám pojem „průmyslový výzkum“.

Důvodem, proč byl pojem aplikovaný výzkum v § 2 odst. 1 písm. b) upraven tak, že se za dosavadní definici doplnilo zpřesnění z nového Rámce (tj. dle odst. 15. písm. e/ „*aplikovaným výzkumem*“ se rozumí průmyslový výzkum, experimentální vývoj nebo jejich kombinace“), je především podřazení experimentálního vývoje pod aplikovaný výzkum a dále nutnost zachovat pojmosloví přímo použitelného předpisu EU tak, aby se rozlišily jednotlivé oblasti podpory, od kterých se odvíjí a pro které nařízení EU stanovují příslušná pravidla státní podpory.

Ačkoli je zřejmý odlišný význam (vnímání) slova „průmyslový“, který je v českém jazyce spojen především s výrobou (průmyslem), zatímco v anglickém jazyce je význam slova „*industrial*“ mnohem obecnější a slovo se používá mnohem volněji a v širších souvislostech, přiklonil se předkladatel k zachování evropského pojmu „průmyslový“ s ohledem na výše uvedené členění, které je třeba zachovat, aby nedošlo k nabourání zavedené struktury v přímo použitelném předpisu EU. Již při tvorbě zákona č. 110/2009 Sb. probíhala velká diskuse, jak tento pojem do zákona o podpoře výzkumu a vývoje zakotvit, a bylo rozhodnuto, že bude využit pojem „aplikovaný výzkum“ vzhledem k tomu, že zahrnuje jak „technický“ tak i „netechnický“ (neprůmyslový) výzkum (např. společenské vědy). Takto byl a je třeba v českých podmínkách obecně chápat i angl. pojem „*industrial research*“, který neznamená pouze „technický výzkum“. Současná definice pojmu „aplikovaný výzkum“ tomu odpovídá (v § 2 odst. 1 písm. b), avšak schází v ní doplnění (podřazení) pojmu experimentální vývoj. Dosud tedy bylo možné říci, že mezi „aplikovaný výzkum“ a „*industrial research*“ lze dát rovnítko a pro potřeby zákona o podpoře VaVal používat výhradně pojem „aplikovaný výzkum“ a nikoliv pojem „průmyslový výzkum“. Nyní však pro účely českého zákona není vhodné použít český ekvivalent k pojmu průmyslový výzkum, tj. „*applied research*“, jelikož aplikovaný výzkum tvoří nově dle Rámce dvě složky, které jsou náležitě odděleny a definovány zvlášť. Rovněž s ohledem na vysokou intertextualitu a nutnost zachování kontinuity při překladu odborných pojmů nelze používat v zákoně pojem „aplikovaný výzkum“ jako dosud. Ačkoli může mít tato mnohojazyčnost mnohdy negativní dopad na srozumitelnost práva, platí pravidlo, dle kterého musí překlad v první řadě zapadat do terminologie EU a nikoli konkrétního členského státu, přičemž ani pro interní účely členského státu se znění v jeho úředním jazyce nesmí odchylovat od originálu. Častým problémem překladů evropských právních předpisů, který dle předkladatele nastal i v daném případě, je přebírání termínů bez náležitého zohlednění významového posunu, kdy pojmy znějící stejně mají mnohdy odlišný význam. Nicméně toto úskalí je dle předkladatele překonatelné právě za pomoci vysvětlení a pochopení obsahu konkrétního institutu, který je třeba preferovat před jeho obecným formálním označením.

Evropská úprava nově zavádí možnost (tj. nikoliv povinnost) podporovat různé kategorie inovací jako podporu určenou inovačním klastrům, podporu na inovace určenou malým a středním podnikům a podporu na inovace postupů a organizační inovace. Toto rozšíření do návrhu promítnuto není, a to vzhledem k značnému rozsahu změn zákona, které by tato úprava vyvolala, k nutnosti stanovit nové prováděcí postupy pro realizaci podpory těchto opatření včetně změn v působnostech jednotlivých ústředních orgánů státní správy a poskytovatelů a v neposlední řadě vzhledem k rozpočtovým dopadům těchto změn. Proto budou tyto nástroje veřejné podpory navrženy v další etapě při přípravě nové a komplexní právní úpravy podpory VaVal.

V § 2 odst. 2 byla vypuštěna definice výzkumné organizace, neboť ve stávajícím znění by kolidovala s novou úpravou v GBER. Z důvodu nevhodnosti doslovného přepisu definic z GBER je na ni při prvním užití, případně v některých dalších novelizačních bodech, pouze odkazováno. S ohledem na ustálenou praxi a obecnou známost pojmu „výzkumná organizace“ je v zákoně ponechán stávající zavedený název „výzkumná organizace“ namísto označení z GBER jako „organizace pro výzkum a šíření znalostí“. Zásadní změnou v pojetí výzkumných organizací tak nyní je, že status výzkumné organizace může získat každý subjekt (např. univerzita nebo výzkumný ústav, agentura pro transfer technologií, zprostředkovatel v oblasti inovací, fyzický nebo

virtuální spolupracující subjekt zaměřený na výzkum) bez ohledu na jeho právní postavení (zřízený podle veřejného nebo soukromého práva) nebo způsob financování, jehož hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí. Vykonává-li tento subjekt rovněž hospodářské činnosti, je dle nařízení povinen o financování, nákladech a příjmech souvisejících s těmito činnostmi vést oddělené účetnictví.

Dále bylo nezbytné provést změnu úpravy infrastruktury, neboť stávající úprava infrastruktury pro výzkum a vývoj v dosavadním § 2 odst. 2 písm. e) a f) neodpovídala novému pojmu výzkumná infrastruktura podle GBER. Přitom s pojmem „výzkumná infrastruktura“ jsou úzce svázány podmínky pro poskytování státní podpory VaVal a práva k využití / nakládání s dosaženými výsledky, aniž by byla státní podpora poskytována v rozporu s pravidly vnitřního trhu. V evropských předpisech nebyla dosud tato problematika upravena vůbec. Vzhledem k rozvoji národních i mezinárodních infrastrukturních zařízení zavedla Komise zvláštní úpravu pro tzv. „výzkumné infrastruktury“. Zcela nově je upravena investiční podpora na výzkumnou infrastrukturu tak, že pro podporu na činnost (provoz) výzkumné infrastruktury se vztahují stejné podmínky jako na podporu pro výzkumné organizace. Česká právní úprava a evropská právní úprava se tak tímto dostaly do určité kolize, kdy obě úpravy jsou zcela rozdílné, přičemž národní úpravu ve stávající podobě nelze bez výhrad použít. Proto bylo nezbytné zasáhnout také do definic velké a „malé“ infrastruktury. S pojmem „výzkumná infrastruktura“ se tak předmětná novela vypořádává připojením odkazu na obecně závaznou a přímo použitelnou definici v GBER a z této obecné definice vyjímá tzv. velká infrastrukturní zařízení jako výzkumné infrastruktury sui generis, které vláda vzhledem k jejich velikosti, finanční náročnosti nebo významu pro celou Českou republiku schvaluje každou jednotlivě na návrh Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Vzhledem ke zdůrazněné jedinečnosti „velké výzkumné infrastruktury“, způsobu jejího schvalování a věcné návaznosti na evropský předpis o tzv. ERIC (nařízení Rady ES č. 723/2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury /ERIC/) byl tento pojem zachován. Jinými slovy definice velké výzkumné infrastruktury byla v zákoně explicitně zachována (po přečíslování v **§ 2 odst. 2 písm. d/**) jakožto unikátní a nákladově náročnější výzkumná infrastruktura, která aby mohla být považována za velkou výzkumnou infrastrukturu, musí být schválena vládou.

Po vzájemné dohodě s poskytovateli byla ponechána definice veřejné zakázky (po přečíslování **§ 2 odst. 2 písm. e/**) ve stávajícím znění, které nijak neodporuje definici v GBER a lépe vystihuje jejich realizaci v rámci programů aplikovaného výzkumu.

Upravena byla rovněž definice pojmu „projekt“ výzkumu, vývoje a inovací (viz **§ 2 odst. 2 písm. g/**) s důrazem na jasně určené cíle projektu. Nová definice nahlíží na projekt zcela jinak. Za podstatnou změnu se považuje, že v jednom projektu může být zahrnuto několik kategorií výzkumu, což dosud nebylo možné. Důvodem je snaha umožnit postupný vývoj myšlenky od základního / aplikovaného výzkumu až po experimentální vývoj a touto cestou podpořit transfer výsledků a vývoj nových produktů. Je zde rovněž úzká souvislost se stanovením správné výše veřejné podpory na projekt. Také se omezuje umělé rozdělování projektu na menší celky, což bude mít dopad na stanovení správné intenzity podpory a napomůže zamezit obcházení pravidel veřejné podpory. V této souvislosti definice projektu nyní jednoznačně konstatuje, že projekt musí zahrnovat jasné cíle, všechny činnosti potřebné k jejich dosažení, úplné očekávané náklady a konkrétní požadavky pro posouzení výsledků těchto činností, což z dosavadní úpravy nebylo jednoznačné. Stávající definice projektu je s novou definicí zcela nekompatibilní. Definice projektu však není převzata z GBER, ale z Rámce, proto se nejedná o implementaci přímo použitelného nařízení Komise, ale o formálně-právně vlastní návrh předkladatele inspirovaný úpravou v Rámci.

V definici výsledku výzkumu, vývoje a inovací došlo v důsledku podřazení experimentálního vývoje pod aplikovaný výzkum k dílčí úpravě v bodech pod **písm. i)**.

V návaznosti na užití pojmu „smluvní výzkum“ ve vymezení způsobilých nákladů bylo třeba zavést jeho definici (viz **§ 2 odst. 2 písm. j)**), která byla odvozena z části 2.2.1. Rámce - Výzkum jménem podniků (smluvní výzkum nebo výzkumné služby). Smluvní výzkum představuje specifickou formu spolupráce. Je třeba jej odlišovat od tzv. účinné spolupráce, kterou se rozumí spolupráce nejméně dvou nezávislých stran za účelem výměny znalostí či technologií nebo k dosažení společného cíle na základě dělby práce, kde si příslušné strany společně stanoví rozsah projektu spolupráce, přispívají k jeho realizaci a sdílejí jeho rizika a výsledky, přičemž náklady za projekt mohou nést v plné výši jedna či více stran a tím zbavit ostatní strany jejich finančních rizik. Podmínky projektu spolupráce, zejména co se týče příspěvků na jeho náklady, sdílení rizika výsledků, šíření výsledků, přístupu k právům duševního vlastnictví a pravidel pro přidělení těchto práv, je třeba stanovit před zahájením projektu. U smluvního výzkumu naopak platí, že výzkumná organizace nebo infrastruktura poskytuje své výzkumné služby (provádí smluvní výzkum) pro podnik za tržní cenu, případně není-li možné tržní cenu určit, pak za cenu, která odráží plné náklady služby a obecně zahrnuje marži stanovenou podle marží, jež obvykle uplatňují podniky působící v odvětví příslušné dotčené služby, nebo se jedná o cenu, která je výsledkem jednání za obvyklých tržních podmínek, pokud výzkumná organizace nebo infrastruktura coby dodavatel služby v jednání usiluje o to, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu a pokryla alespoň své mezní náklady. Protože v definici pojmu „smluvní výzkum“ je uvedeno, že podmínky obvykle stanovuje podnik, je touto cestou nepřímě ošetřena i otázka přiměřeného zisku podniku. Současně je v rámci této nové definice proveden odkaz na přílohu I GBER obsahující definici pojmu „podnik“, který byl v novém občanském zákoníku nahrazen pojmem závod právě s ohledem na odlišné chápání tohoto právního institutu v evropském právu, kde se jím rozumí subjekt právních vztahů vykonávající hospodářské činnosti bez ohledu na jeho formu.

Dále se upravuje pojem způsobilých nákladů v **§ 2 odst. 2 písm. k)** tak, že základní (obecné) vymezení způsobilých nákladů je v souladu s články 25 a 26 GBER a článkem 31 ABER. Z takto obecně formulovaného vymezení způsobilých nákladů lze pak v konkrétním případě na konkrétní kategorie podpory uznat buď všechny, nebo jen některé uvedené náklady pro účely poskytnutí veřejné podpory na projekty, podporu výzkumné infrastruktury, nebo podporu výzkumu a vývoje v oblasti lesnictví a zemědělství. Ustanovení je přizpůsobeno terminologii přímo použitelným předpisům EU tak, aby nedocházelo k výkladovým problémům nebo zbytečným komplikacím při případném odůvodňování Evropské komisi pouze formálně jinak označených způsobilých nákladů, které dle stávající struktury se ne zcela překrývají (bodově, názvem, počtem) s náklady vymezenými pro jednotlivé kategorie podpory v nařízeních Komise. Za uznatelné se považují osobní náklady, náklady na nástroje a vybavení, náklady na budovy a pozemky, náklady na smluvní výzkum, poznatky a patenty zakoupené nebo pořízené v rámci licence z vnějších zdrojů a dodatečné režijní a ostatní náklady. I když texty obou předpisů nejsou zcela totožné, po doplnění se obsahově obě vymezení shodují a odpovídají zavedené účetní praxi. Definice „investičních nákladů“ (body 2 a 3) je upravena s drobnou odchylkou – není použito slovo „investiční“, a to proto, že v české praxi se slovo „investiční“ používá spíše v odborné mluvě, zatímco legislativní pojem užívaný např. zákony o účetnictví je „kapitálové výdaje“. Tento rozpor není možné uspokojivým způsobem vyřešit, proto se návrh novely přidržuje obecného označení „náklady nebo výdaje“. V otázce tzv. režijních nákladů se předkladatel přidržel stávajícího znění a ponechal „doplňkové náklady“, neboť podobná debata se vedla již při přípravě původního návrhu zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací kolem roku 2001.

Protože GBER určuje v článku 26 bod 3 způsobilé náklady na investiční podporu výzkumné infrastruktury, je na místě vhodné upozornit, že jde o náklady na pořízení majetku, neboť podle finančních předpisů neexistují „investice“ do majetku. Je však důležité, že tyto náklady jsou vázány pouze na výzkumnou infrastrukturu, která je využívána také pro ekonomické činnosti.

Ostatní nástroje, které Komise považuje za slučitelné s pravidly vnitřního trhu, přesahují stávající rozsah zákona. Jde např. o studii proveditelnosti, předobchodní zadávání veřejných zakázek, podporu určenou inovačním klastrům (článek 27 GBER), podporu na inovace určenou malým a středním podnikům (článek 28 GBER) a podporu na inovace postupů a organizační inovace (článek 29 GBER). Protože zákon o inovacích téměř nepojednává, zavedení těchto nástrojů by znamenalo jeho úplné přepracování a významné rozšíření i o úpravu procesů souvisejících s novými nástroji. Budou-li tyto nástroje zapotřebí, bude nutné zpracovat nový právní předpis. U předobchodního zadávání veřejných zakázek a studie proveditelnosti by bylo rovněž zapotřebí návrh podstatně rozšířit o úpravu příslušných procesů, které ve stávajícím znění schází. Nicméně problematikou inovačního partnerství se zabývá směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES a lze tedy předpokládat, že tato problematika bude řešena v rámci transpozice uvedené směrnice (inovačního partnerství) do zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, případně do nového zákona o veřejných zakázkách.

K bodům 13. a 14. - § 3 odst. 1 a 2

V § 3 odst. 1 se vyjma zjednodušení textu upravuje odkaz na příslušné předpisy a pravidla EU upravující poskytování podpory na VaVal. Provádí se normativní odkaz také na Rámec, který není přímo aplikovatelným předpisem EU, nicméně je v rámci pravidel pro státní podporu minimálně stejně důležitý jako nařízení. Tento text se doplňuje proto, že instituce přijímající veřejné prostředky na výzkum a vývoj s nimi musí nakládat způsobem, který buď zcela vylučuje, že by se jednalo o veřejnou podporu, nebo v souladu s pravidly vnitřního trhu. To se týká jak účelové podpory výzkumu a vývoje, tak i institucionální podpory.

V § 3 odst. 2 se mění písmeno d), které umožňuje poskytnout účelovou podporu výzkumné infrastruktuře, neboť Evropská komise považuje výzkumnou infrastrukturu za součást výzkumné organizace nebo v určitých případech za rovnocennou výzkumné organizaci (viz část 1.3. bod 15 písm. ff) a část 2.1. bod 20 Rámce). Nutno však počítat s tím, že investice do výzkumné infrastruktury, resp. velké výzkumné infrastruktury, které jsou využívány i pro ekonomické činnosti, se řídí jinými pravidly. GBER je uvádí v článku 26 jako samostatnou kategorii podpory a současně omezuje uznatelné náklady i povolenou intenzitu podpory. Tato podpora není určena na činnost výzkumné infrastruktury, ale pouze na pořízení investic. Podpora činnosti výzkumné infrastruktury je proto řešena obdobně jako podpora činnosti výzkumných organizací s cílem lépe řídit rozvoj výzkumné infrastruktury tak, aby odpovídal potřebám a možnostem výzkumné sféry a české ekonomiky, což lze mnohem lépe provést cestou projektového řízení než cestou institucionální podpory.

K bodům 15. až 17. - § 3 odst. 3

V písmeni a) se upřesňuje, že institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace může být použita na účel vyplývající z její definice, tedy především na nezávislé provádění základního výzkumu, aplikovaného výzkumu (tj. průmyslového výzkumu a/nebo experimentálního vývoje), veřejné šíření výsledků těchto činností na nevýlučném a nediskriminačním základě nebo pro transfer znalostí podle bodu 19. písm. b) Rámce, dle kterého „Komise má za to, že neekonomické povahy jsou obecně ... činnosti v rámci transferu znalostí,

pokud jsou prováděny buď výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou (včetně jejich oddělení či poboček), nebo společně s dalšími takovými subjekty či jejich jménem a pokud se veškerý zisk z těchto činností znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury. Nehospodářská povaha těchto činností zůstává zachována i v případě svěřeni dodávek odpovídajících služeb třetím stranám prostřednictvím otevřeného zadávacího řízení.“

Transferem znalostí se dle Rámce rozumí „proces, jehož cílem je získávání, shromažďování a sdílení explicitních a implicitních znalostí včetně dovedností a kompetencí v hospodářských i nehospodářských činnostech, jako jsou spolupráce při výzkumu, poradenství, poskytování licencí, zakládání společností typu spin-off, publikace a mobilita výzkumných pracovníků a dalších osob, jež se podílejí na těchto činnostech. Kromě vědeckých a technických poznatků zahrnuje také jiné druhy znalostí, např. znalosti, jež se týkají používání norem a právních předpisů, v nichž jsou tyto normy obsaženy, znalosti podmínek reálného provozního prostředí a způsobů organizačních inovací, jakož i řízení znalostí v souvislosti s určováním, získáváním, zabezpečením, ochranou a využíváním nehmotného majetku.“ Je vhodné připomenout, že tuto institucionální podporu nelze využít na podporu ekonomických činností nad mez a podmínky stanovené bodem 20. Rámce (pro hospodářské činnosti budou využívány stejné vstupy jako u nehospodářských činností a kapacita přidělená každý rok na tyto hospodářské činnosti nepřesáhne 20 % celkové roční kapacity subjektu) bez nebezpečí porušení pravidel pro poskytování veřejné podpory. V neposlední řadě je třeba pamatovat na povinnost výzkumných organizací/infrastruktur stanovenou přímo v GBER, vést oddělené účetnictví pro financování, náklady a příjmy hospodářských činností. Z odděleného účetnictví hospodářských a nehospodářských činností tak bude možné ověřit, že zisk z transferu znalostí byl reinvestován do primárních (tedy nehospodářských) činností výzkumné organizace. Doložení splnění této podmínky je však na příjemci podpory, tj. příslušné výzkumné organizaci.

V písmeni d) se doplňují činnosti, jejichž náklady lze hradit z výdajů státního rozpočtu na VaVal. Důvodem rozšíření jsou povinnosti zveřejňovat informace o výsledcích, které vyplývají z článku 9 odst. 1 písm. c) a článku 30 odst. 4 GBER, článku 31 odst. 4 ABER, jakož i z bodu 119 Rámce. Ex post hodnocení výsledků některých kategorií režimů podpory je vyžadováno s odkazem na bod 120 Rámce.

K § 3 odst. 3 písm. f) se navrhuje výslovně upravit možnost, aby institucionální podpora byla poskytována i na úhradu nákladů spojených se zabezpečením agendy ústředního správního úřadu odpovědného za výzkum a vývoj podle § 33 odst. 2 zákona o podpoře výzkumu a vývoje, kterým je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Doposud zákon úhradu takových nákladů výslovně neupravoval, ačkoliv dle tohoto ustanovení lze institucionální podporu poskytnout na náklady spojené s činností Rady, Grantové agentury České republiky, Technologické agentury České republiky a Akademie věd České republiky. Jedná se tedy o náklady přímo spojené s činností Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a se zajištěním řádného fungování jeho správní funkce ve svěřených agendách VaVal, tj. odpovědnost za mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, včetně jednání s orgány a institucemi EU a jednotlivých států EU s působností pro výzkum a vývoj, včetně užití prostředků na výzkum a vývoj z fondů EU, odpovědnost za koncepci podpory velké výzkumné infrastruktury, specifický vysokoškolský výzkum, odpovědnost za výkon správní funkce ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj podle zvláštních právních předpisů podle zákona č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů. Tedy jedná se o náklady bezprostředně spojené s činnostmi ve VaVal vyplývající ze zákona o podpoře výzkumu a vývoje, a proto není možné je hradit z jiných činností. Stejně tak není možné z této institucionální podpory

financovat jiné než bezprostředně související technické náklady na zabezpečení chodu příslušných agend tohoto ministerstva v oblasti výzkumu a vývoje. Vzhledem k tomu, že rozpočet Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy nepokrývá pouze oblast VaVal, je nutné s ohledem na ustanovení kompetenčního zákona a služebního zákona (zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě) zajistit správnost rozpočtování zákonem o státním rozpočtu na daný rok ve struktuře závazných ukazatelů dle rozpočtových pravidel. Tzn., že např. výdaje na pokrytí platů státních zaměstnanců ministerstva jsou hrazeny v rámci limitu objemu výdajů na platy a ostatní osobní náklady dle schváleného zákona o státním rozpočtu na příslušný rok a neměly by být započítávány v rámci institucionální podpory dle předmětného písm. f), neboť platy státních zaměstnanců vychází dle služebního zákona ze systemizace příslušných služebních míst vytvořené na návrh služebního orgánu Ministerstvem vnitra po dohodě s Ministerstvem financí a schvalované vládou na příslušný rok. V souladu se služebním zákonem pak platí, že služební místa a finanční prostředky na platy státních zaměstnanců podle schválené systemizace nelze použít pro jiný účel.

K bodu 18. a 28. - § 4 odst. 1 písm. e), § 7 odst. 5 a § 33 odst. 2 písm. b)

V předmětných ustanoveních se provádí pouze technická změna v souvislosti s vymezením pojmu výzkumná infrastruktura (dosud užíván pojem pouze infrastruktura a velká infrastruktura). Protože výzkumná infrastruktura, která není označována za „velkou“, je zpravidla součástí činnosti výzkumných organizací, ponechává se poskytování této účelové podpory na příslušných poskytovatelích, pokud to pravidla příslušného programu umožní. V případě velké výzkumné infrastruktury je vzhledem k velkému objemu finančních prostředků a dlouhodobým důsledkům (závazkům) pro výdaje státního rozpočtu na VaVal zapotřebí soustředit tuto podporu k jednomu poskytovateli (Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy). Účelová forma umožňuje také mnohem lépe posuzovat potřebnost investičních výdajů, jejich důsledky v souvislosti s celkovými potřebami rozvoje výzkumných zařízení.

K bodům 19. a 20. - § 5 odst. 2 písm. c) a f)

V § 5 odstavci 2 se doplňují podmínky pro poskytnutí účelové podpory, které musí být součástí návrhu programu VaVal. Původní struktura programu v odstavci 2 byla změněna pouze formálně věcně. Protože doplňované skutečnosti se povinně dokládají při jednáních s Evropskou komisí a jsou uvedeny v Rámci jako nezbytné podmínky pro posouzení slučitelnosti poskytované podpory s vnitřním trhem, je žádoucí, aby byly uvedeny již přímo v návrhu programu předkládanému vládě ke schválení.

Podle GBER se musí v souvislosti s možností, že projekt obsahuje více kategorií výzkumu, stanovit způsobilé výdaje pro různé kategorie výzkumu, a intenzita podpory (nikoliv míra podpory jako dosud) pro jednotlivé kategorie výzkumu a vývoje podle článku 7 GBER i ABER.

Jako další povinnosti stanovené přímo použitelnými předpisy EU je nezbytné chápat, aby již součástí návrhu programu byly informace dokládající nutnost státního zásahu a motivačního účinku (tzn. zda není možné podporované aktivity programu uskutečnit bez státního zásahu) podle článku 6 GBER i ABER, informace o nepřekročení prahových hodnot oznamovací povinnosti podle článku 4 GBER i ABER, určení formy podpory (zda jde o dotaci nebo jinou formu podpory) podle článku 5 GBER i ABER a o ustanoveních týkajících se kumulace podpory podle článku 8 GBER i ABER.

V nově doplněném písm. f) se stanovuje povinnost uvést v programu informaci o právním rámci, podle kterého se podpora poskytuje. Jedná se o informaci o všech právních předpisech (evropských i vnitrostátních) na základě kterých je program stanoven a realizován.

K bodům 21. a 25. - § 5 odst. 3 písm. b) a § 5a odst. 6 písm. d)

V uvedených ustanoveních se aktualizuje pojem „míra podpory“ na nově zavedený pojem z evropských předpisů „intenzita podpory“.

K bodu 22. - § 5 odst. 5, § 7 odst. 1, § 33 odst. 2 písm. a) a § 35 odst. 2 písm. j)

Nahrazuje se pojem „Evropská společenství“ pojmem „Evropská unie“ v důsledku změny v roce 2009, kdy se přijetím Lisabonské smlouvy Evropská společenství přeměnila na Evropskou unii a tři předcházející novely tuto změnu nezaznamenaly.

K bodu 23. - § 5 odst. 6

Úprava § 5 odstavce 6 je nezbytná z hlediska zpřesnění aplikace zákona a jako podpůrná z pohledu nově definovaných pravidel GBER. Znění je třeba vztáhnout na veškeré výdaje podle tohoto zákona.

K bodu 24. - § 5a odst. 5

V § 5a odst. 5 je upraven postup pro předkládání návrhu státního rozpočtu na následující kalendářní rok. Z hlediska rozpočtové legislativy se doplňuje termín pro Radu, ve kterém je povinna předložit vládě svůj návrh celkové výše výdajů na VaVal jednotlivých kapitol státního rozpočtu. Dosavadní postup Rady nebyl termínově omezen a docházelo mnohdy ke kolizi s termíny stanovenými rozpočtovými pravidly. Termín je navržen s ohledem na každoroční postup příprav návrhu státního rozpočtu na další období. V souladu s § 5 odst. 1 obsahuje návrh výdajů státního rozpočtu na VaVal návrh výdajů na kalendářní rok a střednědobý výhled podpory na období bezprostředně navazujících 2 let. Nově tedy bude Rada termínově zavázána předložit vládě návrh celkové výše výdajů na VaVal ve smyslu prvního návrhu výdajů nejpozději do 31. května běžného roku, tj. roku, jež předchází tomu, na který se návrh výdajů VaVal předkládá. V souladu s rozpočtovými pravidly je rozpočtový rok shodný s rokem kalendářním, proto se užívá obdobně jako v rozpočtových pravidlech termín „běžného roku“. V návrhu se tedy předkládají celkové výdaje na VaVal v příslušném členění na rok bezprostředně následujícím po běžném roce (další rok).

K bodům 26. a 27. - § 7 odst. 3

V § 7 odst. 3 se doplňují nová písmena c) a d), kterými se rozšiřují negativní podmínky pro poskytnutí podpory. Je zde v souladu s evropskou úpravou stanoven zákaz poskytnout podporu podniku v obtížích a režimu podpory Programu, v němž byl v návaznosti na rozhodnutí Komise vystaven inkasní příkaz do doby, než je změnou režimu podpory vyloučeno další poskytování takové podpory, kvůli níž byl vydán inkasní příkaz. V prvním případě by hrozilo, že poskytnutá podpora bude přednostně použita nikoliv na činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, ale např. na pokrytí závazků vůči věřiteli. Druhý případ explicitně vylučuje GBER tak, že se na takovýto režim podpory obecná bloková výjimka nevztahuje.

Má-li být touto novelou provedeno přizpůsobení novým evropským předpisům a pravidlům pro poskytování veřejné podpory, bylo výjimečně přistoupeno k aktualizaci také poznámky pod čarou č. 7a).

K bodům 29. a 30. - § 8 odst. 1 a zrušení § 8 odst. 3

V § 8 odst. 1 se pouze upřesňuje, že oddělenou evidenci je nutné vést nejen o výdajích, ale i o příjmech, a vypouští se odstavec 3 pro nadbytečnost. Důvodem je nová definice pojmu „způsobilé náklady“ v § 2 odst. 2 písm. m), která je přesnější a odpovídá terminologii dle GBER, popř. ABER.

K bodům 31. až 35. - § 9 odst. 1, 3, 5 a 8, § 14 odst. 3 a § 17 odst. 1

V § 9 odst. 1 dochází ke zjednodušení a zpřesnění textu, v písm. g) je proveden odkaz na jednotlivé kategorie podpory stanovené v § 3 odst. 2 a v odstavci 5 se pro nadbytečnost vypouští text „grantový nebo programový“ a je rovněž proveden odkaz na obecný výčet možných projektů, které lze účelově podporovat.

Nahrazení obchodního zákoníku občanským zákoníkem v § 9 odst. 3, § 14 odst. 3 a § 17 odst. 1 je formální úpravou reagující na legislativní změny v soukromoprávní oblasti (přijetí nového občanského zákoníku, kterým se mj. rušil také obchodní zákoník).

V § 9 odst. 8 je provedena pouze legislativně technická úprava dle terminologie nového občanského zákoníku tak, že pojem „právní subjektivita“ je nahrazen pojmem „právní osobnost“.

K bodu 36. a 37. – § 11 zrušen, § 14 odst. 3 a 4

Návazně na změny práv k výsledkům a jejich využití uvedené v § 16 se vypouští celý § 11, protože vychází z již neplatného konceptu úpravy těchto práv mezi příjemcem a uživatelem podpory, který není v souladu s Rámcem. Ten podrobně upravuje nakládání s výsledky v souvislosti s poskytováním státní (veřejné) podpory. U výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur se vychází z odstavce 20 Rámce. Pro spolupráci výzkumné organizace s podnikem nebo vykonávání výzkumné činnosti ve prospěch podniku je třeba vycházet z bodů 21 až 34 Rámce. Proto je stávající § 11 nadbytečný a v praxi vedl nečistě k absurdním situacím, kdy byli příjemci nuceni uzavírat smlouvy o využití výsledků, které ani uzavírat nechtěli či nepotřebovali.

V souvislosti se zrušením celého § 11 se z odstavce 3 a 4 § 14 vypouští text „nebo smlouvy o využití výsledků“, neboť zrušením této úpravy institut povinné smlouvy o využití výsledků zaniká.

K bodům 38. až 40. - § 16

Práva k výsledkům a jejich využití se novou evropskou úpravou zásadně mění, a to zejména v části, která se netýká výsledků veřejných zakázek (§ 16 odst. 4).

Pokud jde o změnu § 16 odst. 1 a 2 je třeba uvést, že základním principem přístupu k výsledkům veřejných zakázek je nediskriminační přístup, ovšem za definovaných podmínek zajišťujících, že není poskytnuta státní podpora (bod 33 písm. d) Rámce). Tento princip se doplňuje do odstavce 1 jako poslední část věty (možnost veřejného šíření formou publikací, výuky nebo cestou předpisů, které dovolují ostatním subjektům výsledky využívat) nebo nevýlučnými licencemi (odstavec 2). Tím se upřesňuje možnost zveřejnění a využití výsledků, kterou zákon obsahoval ve stávající úpravě.

Jestliže pro Českou republiku (některé z ministerstev, která nemají vlastní výdaje na výzkum, vývoj a inovace) zajišťuje veřejnou zakázku ve výzkumu, vývoji a inovacích Technologická agentura České republiky, získá v souladu s tímto ustanovením přístupová práva i příslušné ministerstvo, neboť objednatelem je Česká republika a Technologická agentura České republiky ji pouze zastupuje.

Jiná pravidla se stanovují pro výsledky výzkumu a vývoje, které nevznikly cestou veřejných zakázek. Zvláštní a velmi jednoznačná úprava se týká výzkumných organizací, které jsou příjemci veřejných prostředků s až 100 % intenzitou podpory. V těchto případech je možný pouze nediskriminační a nevýlučný přístup k dosaženým výsledkům, jejich veřejné šíření a transfer znalostí v souladu s bodem 19 Rámce, který obsahuje výčet činností považovaných za činnosti neekonomické povahy. Tím se rozumí např. výuka, databáze s otevřeným přístupem, zveřejnění, volně přístupný software. Důvodem je snaha zabránit výzkumným organizacím přelévát veřejné prostředky do ekonomických činností nad míru, kterou Komise považuje za „omezený rozsah“, jak je uvedeno v bodě 20 Rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací) a vstupovat na trh a deformovat ho. To plně koresponduje s principem tzv. otevřeného přístupu (Open Access; 2012/417/EU: Doporučení Komise ze dne 17. července 2012 o přístupu k vědeckým informacím a jejich uchování, Úřední věstník L 194, 21/07/2012 S. 0039 – 0043). Iniciativa "Unie inovací" vyzývá k vytvoření rámce Evropského výzkumného prostoru (EVP), který by pomohl odstraňovat překážky mobility a přeshraniční spolupráce. Stanoví, že by se měl prosazovat otevřený přístup k publikacím a údajům z výzkumu financovaného z veřejných prostředků a že přístup k publikacím by se měl stát obecnou zásadou u projektů financovaných rámci programy EU pro oblast výzkumu.

V případě, že příjemcem je výzkumná organizace / výzkumná infrastruktura, resp. její provozovatel a podniky, řeší se úprava práv způsobem, který chrání jak otevřený přístup v případě výsledků vlastněných výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou, tak zájmy zúčastněného podniku, jakož i způsob vyrovnání mezi nimi.

K bodům 41. a 42. - § 18 odst. 2 a 4 písm. b)

Obdobně jako v ustanovení § 7 odst. 3 se v části týkající se prokazování způsobilosti uchazeče o veřejnou podporu doplňují podmínky pro naplnění požadované způsobilosti o požadavek, aby uchazeč nebyl podnikem v obtížích a nebyl vůči němu vystaven inkasní příkaz, jímž by byla v jeho prospěch již poskytnutá podpora prohlášena za protiprávní a neslučitelnou. S ohledem na složitost dokládání těchto negativních skutečností se předpokládá prokazování formou čestného prohlášení. Rovněž je v normativním textu proveden odkaz formou poznámky pod čarou na příslušná ustanovení GBER a ABER, na základě kterých jsou tyto podmínky stanoveny.

K bodu 43. - § 19 odst. 1 nová písm. i) a j)

S odvoláním se na požadavky Komise byl rozšířen povinný obsah zadávací dokumentace o vzorové dokumenty (smlouvu o poskytnutí podpory) a v zájmu transparentnosti také způsob hodnocení a výběru projektů. Ostatně povinnost stanovit způsob a kritéria hodnocení návrhů projektů je stanovena již při schvalování návrhu programů v § 5 odst. 2 písm. e). Ne vždy je však tato povinnost zcela efektivně naplňována. Z toho důvodu je povinnost přebírána také do zadávací dokumentace k vyhlašované veřejné soutěži, aby nebylo pochyb, na základě jakých kritérií a jakým způsobem jsou vybírány konkrétní projekty k podpoře.

K Čl. II

Vzhledem k tomu, že smyslem a účelem předmětné novely je především zvýšení uživatelské konformity, zpřehlednění a zjednodušení používání zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ve světle přímo závazných pravidel v GBER/ABER, zejm. sladění společné terminologie a jednotlivých nástrojů a prostředků veřejné podpory, navrhuje se nabytí účinnosti

návrhu patnáctým dnem od jeho vyhlášení v souladu s ustanovením § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů.

Evropská nařízení stanoví adaptační období od jejich platnosti do 31. prosince 2014. Toto adaptační období se však vztahuje na jednotlivé režimy podpor, které musí být dány do souladu s novým nařízením. Pro platnost a účinnost adaptačního předpisu proto není tento termín zásadní. Vzhledem k tomu, že jej nebylo možné od uveřejnění nařízení a Rámce v Úředním věstníku EU ani dodržet s ohledem na délku legislativního procesu, navrhuje se obecné nabytí účinnosti v zákonné lhůtě od publikování předpisu ve Sbírce zákonů. Tímto nedojde vlivem pozdější účinnosti předmětné novely k zásadní kolizi, neboť přechodné období 6 měsíců (do 31. prosince 2014) platilo především pro stávající programy podpory a od 1. ledna 2015 by měla být veřejná podpora na výzkum, vývoj a inovace poskytována obecně v souladu s GBER/ABER jakožto přímo závaznými a aplikovatelnými předpisy EU.

V Praze dne 6. května 2015

předseda vlády

Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.

místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace

MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA, v. r.